

Slovenska vojska z odličnostjo v 20. leto delovanja

Prvi zametki Slovenske vojske v samostojni Sloveniji segajo v maj 1991, ko se je v 710. učnem centru (UC) Pekre in 510. učnem centru Ig pri Ljubljani začelo izvajanje poskusnega vojaškega roka s prvo generacijo slovenskih vojakov v novejši zgodovini naše države. To je bil sicer čas, ko je bila Slovenija formalno še republika takratne Jugoslavije, a se je po uspešnem plebiscitu 23. decembra 1990 v mislih od nje že poslavljala. Prvotno veselje ob prihodu prvih nabornikov v UC Pekre so kmalu zasenčili neprijetni dogodki, ko je vrh Jugoslovanske ljudske armade (JLA) spoznal, da mislimo resno in 23. maja 1991 skušal našo namero preprečiti z agresijo. Pripadniki 710. UC Pekre se niso vdali in tako so prvi slovenski mirnodobni vojaki Republiki Sloveniji v obeh učnih centrih zaprisegli 2. junija 1991. Po desetdnevni vojni za Slovenijo, ki je sledila razglasitvi samostojnosti 25. junija 1991, so 26. oktobra 1991 pripadniki JLA dokončno zapustili Slovenijo.

Slovenija je ob osamosvojitvi vojaško obrambo organizirala na način, ki je bil prisoten v nekdanji skupni državi, torej z naborniškim sistemom. Obrambne sile Republike Slovenije (takrat imenovane Teritorialna obramba) so bile sestavljene iz štabov enot z mirnodobnim in vojnim sestavom, pri čemer je bil mirnodobni sestav popolnjen s pripadniki stalne sestave in vojaki na služenju vojaškega roka. Njihov razvoj je pospešeno sledil vzoru zahodnih vojska.

Z Zakonom o obrambi (Uradni list Republike Slovenije, št. 82/1994) so obrambne sile Republike Slovenije dobile novo ime Slovenska vojska. Ob ustanovitvi si je Slovenska vojska zastavila številne cilje, usmerjene v zagotavljanje nacionalne varnosti in sodelovanje v mednarodnih varnostnih povezavah. Leta 1994 je bila sprejeta odločitev o vključitvi Republike Slovenije v zvezo Nato ter o prevzemu obveznosti in odgovornosti, ki jih zahteva vključevanje v evropske in druge mednarodne povezave. Tako je Republika Slovenija 30. marca 1994 med prvimi državami pristopila k programu zveze Nato Partnerstvo za mir. Obrambne sile Republike Slovenije so takrat začele izvajati razvojne in organizacijske spremembe, ki so jih narekovale spremembe varnostnega okolja in izpolnjevanje obveznosti v okviru Partnerstva za mir. Slovenska vojska si je dejavno utrijevala pot v Severnoatlantsko zavezništvo, kar pa še ni zadostovalo, da bi na vrhu v Madridu leta

1997 prejela povabilo v zvezo Nato. Slovenska vojska si je zato začela še bolj prizadevati za profesionalizacijo ter izgradnjo sodobnejših in premestljivih sil. S temeljitim razvojem si je želela vzpostaviti majhno, a sodobno, učinkovito opremljeno in oboroženo ter visokostrokovno vojsko, ki bo sposobna samostojno delovati in sodelovati v mednarodnih varnostnih povezavah. V okvir teh prizadevanj je spadala tudi napotitev prvih pripadnikov Slovenske vojske leta 1997 v mednarodno humanitarno operacijo Alba v Albaniji.

Po desetih letih v Partnerstvu za mir je Slovenska vojska izpolnila vojaške pogoje ter na vrhu v Pragi leta 2002 prejela povabilo za polnopravno članstvo v zavezništvu. Pri tem se je vse bolj oblikovala tudi strategija prehoda na poklicno vojsko in bila na ravni države tudi sprejeta. S tem so bili podani pogoji za izvedbo strategije in začele so se priprave na projekt, ki je dobil kratico PROVOJ (Prehod na poklicno vojsko, dopolnjeno s pogodbeno rezervo). Njegov cilj je bil oblikovati vojaško organizacijo, ki bo temeljila na poklicni stalni in pogodbeni rezervni sestavi ter bo sposobna izvajati vsa poslanstva in naloge znotraj nacionalne obrambe in zavezništva. Že pred tem je bilo v naborniških vrstah čutiti večjo naklonjenost uveljavljanju ugovora vesti in civilnemu služenju vojaškega roka, kar je bil jasen znak, da se s profesionalizacijo vojske strinja tudi širša slovenska javnost.

Po vstopu v Nato 29. marca 2004 je sledilo zelo intenzivno petletno obdobje integracijskih dejavnosti. Te so se končale februarja 2010 s podpisom deklaracije o integriranosti Slovenske vojske v zvezo Nato, ki opredeljuje, da je Slovenska vojska sposobna delovati skladno s standardi zveze Nato, da je torej povezljiva, premestljiva, vzdržljiva, sposobna obnavljati svoje sile in preživeti na območju delovanja. Slovenska vojska je z integracijo v zvezo Nato dokazala, da dosega zahtevano kakovost, ki pa jo bo v prihodnosti intenzivno razvijala in nadgrajevala.

Letos Slovenska vojska praznuje 20-letnico svojega delovanja v samostojni Sloveniji. V 20 letih delovanja se je razvila v moderno, visokousposobljeno in kredibilno inštitucijo, ki uživa visok ugled doma in v tujini ter se učinkovito postavlja ob bok silam z daljšo tradicijo. Danes naši pripadniki ne le odlično sodelujejo s pripadniki oboroženih sil drugih držav, ampak nanje prenašajo tudi svoje znanje in izkušnje. Poleg tega, da Slovenska vojska sodeluje v mednarodnih operacijah in misijah, ima

svoje pripadnike v tujini tudi na mirnodobnih dolžnostih v vojaških predstavništvih, poveljniški strukturi ter strukturi sil Nata in EU, mednarodnih organizacijah in organih ter večnacionalnih poveljstvih oziroma štabih. Ti predstavniki zagotavljajo nacionalno povezanost in homogenost, poenoteno in uspešno zastopanje interesov Republike Slovenije in Slovenske vojske v tujini ter racionalno in učinkovito podporo njenim pripadnikom.

V počastitev prelomnic in dosežkov, ki jih je Slovenska vojska dosegla v 20 letih svojega obstoja, načrtujemo številne aktivnosti, katerih cilj je prikazati našo prehojeno pot, kje se trenutno nahajamo in kam smo usmerjeni. S temi aktivnostmi želimo vzpodbuditi in okrepiti ponos pripadnikov Slovenske vojske, da so del stabilne organizacije s tradicijo in prihodnostjo, zunanji javnosti pa pokazati, da je pripadnik Slovenske vojske njihov sosed, prijatelj in uspešen ustvarjalec vojaške varnosti v Sloveniji in mednarodni skupnosti. Prva večja prireditev, s katero bomo obeležili naš praznik, bo **15. maja** na dan Slovenske vojske. Sodelovali bomo tudi na proslavi ob dnevu državnosti, **25. junija** pa bomo organizirali prvi festival vojaških orkestrov (Tattoo) v Sloveniji z bogato mednarodno udeležbo. Sklop večjih aktivnosti Slovenske vojske v jubilejnem letu bomo **26. oktobra** sklenili z zaznamovanjem 20. obletnice odhoda zadnjega vojaka JLA iz Republike Slovenije. Ob večjih dogodkih bodo skozi vse leto potekale tudi dopolnilne dejavnosti, v okviru katerih se bodo pripadniki Slovenske vojske dejavno povezovali s civilnim okoljem ter se javnosti predstavljali skozi razstave, koncerte itd.